

ЗАМАН

Газета издается на балкарском языке с 1924 года

Интернет-версия: zaman.smikbr.ru

Багъасы 6 сомду

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТАМБЛА - КЪУРУЛУШЧУНУКЮ:ЮДЮ

Деменгили мекямланы бла журтланы усталары

3 бет

Ахшы ишни жарыкълыгы

10 бет

Докладчы нени юсюнден айтмай къойгъанды?

2 бет

Бу жолгъу форум бютюн тынгылы къураллыкды

3 бет

TV-ны бла радиону программалары

5-8 бетле

Тенгизчи лётчик-истребитель

9 бет

Къаты сермешлеге жоулгъан жигитле унутулуп къаллыкъ туююлдюле

9 бет

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы А.Б.Каноконву Къурулушчуну кюню бла байламлы ОБРАЩЕНИЯСЫ

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини бла Правительствоосуну атларындан, кесим энчи да къурулуш комплексе ишленгени профессионал байрамлары бла - Къурулушчуну кюню бла - жюриемден кызыу алгышлайма.

Къурулуш индустрия миллет экономиканы магъаналы бѣломлеринден бириди, аны айныууа къурулушчулага кѣреди. Къурулуш комплекседе не заманда да бийик квалификациялы специалистте, жамауатта намыслары, сыйлары жюриоген, иш кѣллю адамла урунгандыла. Ала ѳтемленирча затла уа бардыла - республика жылдан жылга жашау журтланы хайырланьырга кѣпден-кѣп берил барады, жангы спорт, социальный эм культура объекте ишленедиле, уллу инвестиция проекте жашау болумун игилендириуге кыйын салады, алай бла келир заманга таукел кыарарга себеплик этеди.

Бу байрам кюн бѣломно ветеранларына артыкыда уллу ыспас этерге тийишлиди. Сиз усталыгыгызга кертичи болгъаныгызыны, жигер урунганьыгызыны хайырындан стратегия магъаналы объекте, жашау журтла эм школла, кѣпурле сиеледиле, жол ызла тартылгандыла. Къурулушчуланы шѣндоого тѣлюсю да магъаналы кырал борчланы тамамлауга уллу юлюш кыошадь, Къабарты-Малкъарны халкыны жашау болумун игилендириуге кыйын салады, алай бла келир заманга таукел кыарарга себеплик этеди.

Республиканы къурулуш комплексинде ишленгени барысына да сауукъ, ырахатлыкъ тежейме, ишигизде жангы профессионал бийикликке жетеригизни сийгеними билдиреме.

Алгышлау

Жамауатны жашауун игилендириуге аслам юлюш къошхан бѣлом

Арсен Каноконву аты бла Россей Федерацияны регионланы айнытуу министри Игорь Слюняевден письмо келгенди. Анда ол Къабарты-Малкъар Республиканы къурулуш бѣломюнде ишленгени эмда аны ветеранларны профессионал байрамлары бла алгышлайды.

«Къурулушчу бизни кыралда не заманда да сыйлы усталыкыга саналганды, къурулуш бѣлом а кыралны экономика эм технология айныуунда магъаналы жерни алганды. Биогонлюкде ол халк мюлкю 30-дан артык бѣломно айнытууга юлюшюн кыошадь, жангы башламчылыкка этгеней турады, адамларыбызны тынч-ырахат жашау этиулерине ахшы болумла кырады.

Бизни боюнубузга кыйын эм жуапыл борчла салыныдыла. Жуукъ заманда къурулушчу ѳлчемлерин иги кесек кѣбейтирге, аны багъасын учуздандырырга, арендага алырча жашау журтланы рынугун кыарарга керекди. Бек магъаналы жумушларыбыздан

бирлери уа, сѣзсюз, алчы разработкаланы хайырланьууду, къурулушчу качества эмда кѣпуркуууулуугун кюлендириуду. Къурулушчуланы профессионал усталыклары, чыныгы-ыулууклары, иш сынаулары, ахшы уруну тѣрелери бла бирге производство эм техника онларыбыз да бизге белгиленген планланы жетишмиле толтурурга себеплик энергикерине бир ишкерлигим жокъду.

Къурулуш бѣломюнде ишленгени барысына да, аны ветеранларына да кийик сауукъ, насып, монглыкъ тежейме. Ишигизден кыуаныгызы!» - деп айтылады письмода.

**КъМР-ни Башчысыны бла
Правительствоосуну
пресс-службасы.**

Правительство

Докладчы нени юсюнден айтмай кыойганды?

КъМР-ни Правительствоосуну кезиулю жыйылыуунда республиканы Энергетика, жашау журт-коммунальный мюлк эм тариф политика жаны бла министрствосуну быйылны биринчи жарымында ишини итогары чыгарылгандыла. Дагыда 2013-2020 жыллада Къабарты-Малкъарда промышленностьну эмда сатыу-алыуу айнытуу жаны бла кырал программа кыбыл кѣрюлгенди. Кенгешни премьер-министр Руслан Хасанов бардырганды.

Биригичден, КъМР-ни Энергетика, жашау журт-коммунальный мюлк эм тариф политика жаны бла министрствосу РФ-ни Президентини Указларын кыалай толтурганлары эмда быйылны биринчи жарымында ишини итогары сюзюлгенди. Министр Кючменланы Тахир билдиргенча, ведомствого алты Указ берилген эди, алада 14 буйрукъ барды.

Жылны алындан бери 1,2 миллиард сом багъасы жумушла тамамлагандыла. Битеу да бирге жылыу бла жалчытуу эм энергоресурсла сатхан предпритияла республиканы бюджетине 52 миллион сом налог тѣленди.

Биогонлюкде министрствону дебитор борчу 1,9 миллиард сомга жетеди. Аны асламы энчи адамла хайырланган жылыуа ахчаны замандыда тѣлемегенлери бла байламлы жыйылганды. Аны бла бирге газ ючюн тѣлеулени жыйыу да 15 проценте азайганды. Ол а «Теплоэнерго» ишин бардырырга тышындан управляющий компания кийрилгени бла байламлыды, деп билдиргенди министр.

Ол айтханыча, борчла электроэнергия ючюн да жыйылгандыла. Сѣз ючюн, МРСК компанияга республиканы 685 миллион сом берлиги барды. Докладчы кѣп этажлы жашау журтланы тапландыруну, адамланы оюлурга кыоркуууу юйледен кѣчюрюну программалары жашауда кыалай бардырылганларыны юсюнден да билдиргенди.

Министерство быйыл 259 миллион сомга лимитлени кыорулаганды. Бу ахчага 10 минг квадрат метр жашау журт ишлетирге он барды. Алай былырны программасы ахырына жетдирилмеги ючюн быйыл республикага ахча берилмейди. Битеу да бирге уа осал юйледе жашагъанланы кѣчюрюге 1,136 миллиард сом керекди.

Кючменланы Тахир дагыда энергияны аяула хайырланьуу, тарифлени кыурауу, кыыш сууукълагга хазырланьуу юслеринден да айтханды. Быйыл кюз арты-кыыш кезиге кыураулуу тѣбюню жумушларына 550 миллион сом бѣлонеди. Бусагъатда республика 66 проценте хазырды.

Докладчы сюзге, Руслан Хасанов бу сфераны ишине артык ыразы болмагъанын белгиле-

генди. Министрге проблемаланы кѣтюрмеги, кемчиликлени сагъынмагъаны ючюн да тырман этгенди. «Докладда айтылганга кѣре, бизде ЖКХ-да бир тюрлю проблема жокъду. Алай республиканы борчлары уа ѳсгеней барадыла. Аны тохтатыр онгубуз бармыды?» - деп сорганды. Андан сора, энергия зырафына асыры кѣп кыоратылганын, газны, сууну да законсуз хайырланганлары саны ѳсгенин да белгилегенди. Сѣзюню ахырында ЖКХ-ны ишин осалга санаганды.

Бу сферда халны юсюнден КъМР-ни Жилищный кырал инспекцияны башчысы Нахмудин Кажаров да доклад этгенди. Ол кѣп кыаты юйледе жашагъанла бирге хайырланган мюлкю онуу этилмеги, управляющий компанияла кыуралмагъанлары ючюн кѣп программаланы тамамларга он болмагъанын белгилегенди. Алай кыурагъан ТСЖ-ла да ишлерин кереклисича толтурмагъанлары эсертгенди. Сѣз ючюн, инспекцияны тинтиулеринде ачыкъланганыча, 12 ТСЖ ахырда ишлемейди. Биогонлюкде аладан экиси жабылгандыла, кыалгъанлары а суд органла тинтедиле.

Жыйылыуда Правительствоо бир-бир бегимлерине тюрлениуле кийрилгенди. КъМР-ни экономиканы айнытуу министри Мусукланы Алий билдиргенча, алада ѳксюз сабийлени, Улуу Ата журт урушун ветеранларын, сакъатланы жашау журтла эм жалчытуу юсюнден барады сѣз. Алгын бу жумушла бир кыуум министрствону жууаплылыгында болгъан эселе, энди барысы да Къурулуш эм архитектура министрствого берилгенди. «Алай бла жашау журтла бла жалчытуу жаны бла битеу программаланы, ала уа ондула, бир ведомствого беребиз. Ол а ишни женгилетирге болуштурукду», - дегенди Мусук улу.

Правительствоо членлери «КъМР-де промышленностьну эм сатыу-алыууу айнытуу юсюнден» кырал программаны да кыбыл кѣргенди. Жууаплы министр Роман Пономаренко билдиргенча, аны жашауда бардырырга 33 миллиард сом керекди, ол санда программаны быйыл тамамларга белгиленген жумушларына республиканы бюджетинден 156 миллион сом бѣлонеди.

Роман Пономаренко билдиргенча, программаны баш мурагы - промышленный комплексни аягы юсюне этерге, бу сферда инвестицияланы санын кѣбейтирге, халкыны иш бла жалчытыргады. Программада жеңил, медицина, текстиль, машинала ишлетуучу предпритияланы ишлерин жангыртуу, жангы предпритияла ачыуу юсюнден барады сѣз.

Руслан Хасанов программа магъаналы болгъанын белгилегенди, аны бла бирге документни кемчиликлери асыры кѣп болгъанларын чертгенди. «Энтта ишле, аны толтурурга тийишлиди. Аны кесигиз аталыкы да болмазсыз, тюрлю-тюрлю экономика тинтиуле бардырырга тийишли институтланы да кыошарга керекди. Программаны кагъытда кыалыр ючюн жарашдырырга керекмеиди. Иштег ат башындан кыаруу тохтатырга заман жетгенди», - дегенди ол.

Руслан Хасанов республикада «Терекалмазча» уллу предпритияла айлъкъ хакъ бек гичке болгъанын да эсертгенди. Ол алгъаракыда бир кыуум заводну иши бла шагъырейленген эди. Алада хал аны кыуандырмагъанын белгилегенди эмда министрге жуукъ заманда заводда хакъны республикада орта эсепте, 18 минг сомга, жетдирге буроганды. Башка министрден да кеслерни сфераларында иш хакъны кѣбейтир онгла табыуу юзюленди.

Зольск эм Элбрус районлада табийгат кыйынлыкка салган хатаны кетериге республикалы бюджетинден ахча бѣлонгенди. РФ-ни МЧС-ини КъМР-де Баш управленясыны таматасы Сергей Шагин билдиргенча, Кенденде жолу тапандырырга 150 миллион, Малкада уа суу бергыланы жангытырга 200 миллион сом керекдиле. Ол 2014 жылны бюджетин кыурай туруп, муниципалитетлени резервлерин кѣбейтирге тийишлиди деп, алай предложение бергенди. «Алай болса, ала, ахчаны бизден излемей, жумушларын кеслери толтуралыкыдыла», - дегенди ол.

«Юйорню, сабийлени, аналаны эм атланы кыоруулауу юсюнден» республикалы законна да тюрлениуле кийрилгенди. Тюбейланы Альберт айгъаныча, юч эм андан да кѣп сабийни бир жолга тапхан анага энди республика сауыга 50 минг сом берликди. Ол биллай шартла да келтиргенди: 2009 жылда республикада бир жолга юч сабий бир юйорде туугандыла, былыр а - юч юйорде. Быйыл а аллай кыуанч бир юйорде болгъанды.

Жыйылыуда башха бегимлени проектлери да сюзюлуп, кыбыл кѣрюлгенди.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

ЖАНГЫРТЫУ

Белгиленген болжалны ичинге

Лескен районда Озрек элге барган жол быйыл сентябрь айга толсунай жангыртылып бошаллыкды. Ремонт ишлени КъМР-ни Транспорт, связ эмда жол мюлк министрствосуну башчылыгы бла Урван жоллага ремонт этген управленясы бардырады. Районну администрациясыны пресс-службасындан билдиргенлери кѣре, ырысхы республиканы бюджетинден берилгенди. Жол къурулушчула объектни

M29 «Кавказ» трассадан элге барган 8,6 километр кесегин тапландырадыла. Эски асфальтны кыобарып, зыгъыр бла кыатышдырып, аны юсюне жангы асфальт саладыла. Къурулуш организацияны прорабы Исмаил Мумухов айтханга кѣре, ишле барысы да белгиленген заманын чеклеринде бошалыкыдыла. Ала дагыда бу объекте башха жолла къошулгъан жерлеге да саллыкыдыла асфальт.

Кыулукукы сапы

Коллективге танытхандыла

Россейни Социальный страхование фондуу буйругу бла аны Къабарты-Малкъардагы регион бѣломноу таматасына Сафарби Инжижиков салынганды. Бу кыулукукы дери ол Росздзорну КъМР-де управленясына башчылык этип турганды.

Регион бѣломноу коллективи бла Сафарби Мухамедовичини РФ-ни ФСС-ини келечисин Владимир

Исаков шагъырей этгенди. Ол жыйылыуга КъМР-ни Правительствоосуну Председателини заместители Мухамед Кодзоков эм РФ-ни Президентини СКФО-да толу эркинлик келечисини КъМР-де федеральный инспектору Владимир Канунников кыатышхандыла.

КЪАСЫМЛАНЫ Аминат.

МАШУК-2013

Бу жолгъу форум бютюн тынгылы къраллыкъды

"Машук-2013" Битеукавказ жаш тѳлю форум быйыл бла тѳртюнчю кере къралганды. Ол, хар замандача, Пятигорскде 14-чю августдан 28-чиге дери бардырыллыкъды. Аны юсюнден жыйылыуа къатышырыкъланы озган барзкюн Нальчикде Кърал концерт залда бардырылган тюбешулеринде айтылганды.

Пятигорск шахарны аябат жерлеринден биринде, бийик назы тереклени араларында чатырладан къралгъан лагерге онтѳрт кюнню ичинде Север-Кавказ федеральный округну битеу республикаларындан, дагыда Краснодар эм Красноярск крайладан, Волгоград, Ленинград, Киров эм Тверь областладан, Азербайджандан, Армениядан, Украинадан, Чехословакиядан, Эстониядан, Юг Осетиядан да 2500 адам жыйыллыкъды. Тюбешууде айтылганыча, бизни республикадан ары 240 жаш бла кыз бардыла. Аладан кыркъысы кеслерини проектлерин кърорууларкъдыла. Къалгъанлагъа уа кючлерин 2014 жылда сынарга тюшерикге ушайды. Лагерде

эки смен боллукъду. Бу жолгъу жаш тѳлю жыйылыуу Россейде шѳндюге дери бардырылгъанладан айырмалыды. Кѳп миллетлени эм динлени келечилери, бир жерге келип, бир бирлери бла танышып, шѳх байламлыкъланы кючлендирликдиле. "Машукда" жаратылган тенглиг а жаш адамланы дайым да жашуа нѳгерлери болмай къаллыкъ тѳюйдю. Ол а форумну баш муратыды. Нальчикде Кърал концерт залда болгъан жыйылыуа «Машук-2013» форумну дирек

циясыны келечилери Анна Лаленко эмда Егор Якорев да къатышхандыла. Ала бир информация системаны иши, рейтингле къалай къраллыкъларыны, окутуу-юйрениу программаны энчиликлерини юслеринден толу хапар айтхандыла. Быллай тюбешуле Машукну этегине келгенлени жангыча ишлерге эмда кезиулю форумга башха тюрлю форматда хазыр болуп жетериклерине себеплик этериклерин белгилегендиле. Тюбешуно кезиуонде тренинг да бардырылганды. Команда, сахнага чыгып,

озгъан жыл ала "Машукдан" жашауларына, окууларына жарарча не хайыр алгъанларыны, не затха юйретгенлерини, проектлерин къроруулагъанларындан сора аланы къадарлары къалай болгъанларыны, юйлерине къайтханларында, ата-аналары не айтханларыны, кеслерини юслеринден да бирде масхара халда, бирде кѳлленип хапарлай эдиле. Ызы бла пресс-конференция эмда «Машукга» барлыкъ жаш адамланы сорууларына КѳМРни билим беруу эм илму мини-

стрини орунбасары Геккиланы Заур эм форумну дирекциясыны келечилери да жууапла бергендиле. Жаш адамланы чатырлы лагерде коммунацияла артыкъда бек тынгысыз этдире эдиле. Ол да бошдан тѳюл эди. Алгын жыллада анда жартылыкъла бар эдиле. Егор Якорев быйыл аланы барын да кетериу жаны бла мадарла этилгенлерине ышандырганды. «Интернетге кириу, аш-суу хазырлау, инфраструктурада арталлы да башха тюрлю къралгандыла», - дегенди ол. Пресс-конференцияда быллай шартла да туура этилгендиле: форумну 2011 эмда 2012 жылда ишини итогларына кѳре, Къабарты-Малкъардан финанс болушлукъну 160-дан аслам жаш адам алганды. Быйыл грантлагъа бериллик ача жюз миллион сомду. Алгын бизни жершешлерибизни кѳбюсюно проектлери прдпринимательство бла байламлы эди. "Машук-2013" барлыкъла уа социальный темалага аслам эс бурдыла. Ахырында Геккиланы Солтанны чакъырууу бла Къабарты-Малкъардан барлыкъ делегатла, Элбрус жанлы болгъанларын билдирип, "Россия 10" деген мультимедиялы проектге кѳре СМС-ле жибергендиле. **ХОЛАЛАНЫ Марзият СУРАТДА:** сахнада команда ладан бири. Суратны автор алганды.

Деменгили мекямланы бла журтланы усталары

Кърулушчу дуняа жаратылгъанлы бери келген усталыкъладан бириди. Адамла ташдан, агъачдан, мияладан окуна аламет мекямла ишлейдиле. Бютюнда арт жыллада. Элерибизде, шахарыбызда болсанг, тюрлю-тюрлю ташладан къаланган хуналаны, кѳп къатлы юйлени кѳрсенг, аланы салгъанла нечик усталыдыла деп сейирсинесе. Ариу журтла уюл тургъан макъамлагъа ушайдыла. Алай ала хазыр болуп сюелирден алгъа кѳп ишле этилирге керекдиле. Аланы бардыргъанла квалачула, агъач устала, юй сюртоучюле, темир бишириучюле эм кърулушну башха чемерледиле. Бу кюнледе Къабарты-Малкъар кърал университет тийресине баргъан эдим.

Алайда уллу мекям салына турарды. Аны бардыргъан прораб Герийланы Мухадинге тюбеп, ишни эм ишчилени юсюнден соргъанма. Ол билдиргенге кѳре, алайда университетни саулукъ-сакълау факультетине жангы мекям этиле турады. Ол быйыл май айда башланганды. Шѳндюге юйню мурдору бошала турады. Кърулушну бардыргъанланы асламысы герпегежи жашладыла. Ала элден жюрюп урунадыла. Аладан сора да, Хасаниядан, Шалушкадан да бардыла. Ол санда монтажчыла Къудайланы Мажит, Битирланы Байдуллах. Ала проект къагъытлагъа кѳре уллу бетон блоклары тизедиле. Аланы ызларынды темир бишириучюле Дауутланы Марат бла Гергъокъланы Алий, Чочайланы Сагъыт жарашдыргъан темир каркасланы орната-

дыла. Агъач уста Герийланы Арсен, алагъа опалубкала тизип, бетон къуарга хазырлайды. Ол ишле тынгылы этилгенден сора Холамханланы Залим, Беппайланы Жамал, Туменланы Хажи-Мурат, бетон хазырлап, аланы толтурадыла. Тракторчу Валера Беканов а цемент, юз-мез ташыгъанлай турады. Башында сагъынылгъанла мурдор блоклары тизип, араларына бетон къуяп бошагъандан сора кирпич бла къаларга керек болады. Ол жумушну уа Герийланы Мухамат бла Азамат, Кючмезланы Руслан эм Газайланы Хусей бардырадыла. Ала да эрттеден бери кюрешген уста специалистледи. Мында урунганла барысы да ышангылы ишчиледи, борчларын биледиле. Кюннге адам башындан 400-500 кирпич саладыла.

Кючмезланы Руслан, Герийланы Мухамат бла Азамат.

Эрттенликде кърулуш майданнга жыйылгъанлай, Ге-

рийланы Мухадин буюргъан затны башлайды. Мастер Муаед Хамуков алагъа къарайды. Бригадирлери уа Герийланы Ахматды. Ол а хар адамны аллына барып, ишин тинтеди. Керек жерде болушхан да этеди. Тюз кюн ортада ашарга олтургъан кезиу болмаса, мында бош тургъан адамны кѳрмезсе. Хар бири кеси жумушун тийишлесе тындырады. Кърулуш материалладан да тыйгыч жокъду. Аланы жарашдырып, жерлерине орнатхан устала жууукъ заманда университетни студентлерине жангы мекямы саугъа этерлерине ийнанырчады. **ОСМАНЛАНЫ Хыйса.** Биринчи бетде суратда: (солдан онгнга) Чочайланы Сагъыт, Дауутланы Марат, Гергъокъланы Алий.

Солдан онгнга: Дауутланы Зейтун бла Валера Бижев.

Солдан онгнга: Холамханланы Залим, Беппайланы Жамал, Туменланы Хажи-Мурат, Муаед Хамуков.

Культура

Отарланы Керимни эм Къулийланы Къайсынны китаплары – Чувашстанны библиотекаларында

Бизни газет билдиргенлей турганды, Чувашия Республикада айтхылыкъ поэт Валерий Тургай кечюрюл, Къулийланы Къайсынны «Дунияга огурулу кезле бла къарагъыз» эм Отарланы Керимни «Турнала къайтадыла» деген китаплары басмаланганларын. Атилле айтханга кёре, ол кечюрмелеринде малкъар тилни

да къошулуп, Чувашияны битеу да библиотекаларына Къулий улуну бла Отар улуну анда чыкыгъан китапларыны 800 экземплярин сауугага бергендиле.

Бу ишни башлагъанла малкъар поэтлени чыгармалары чувашы окъучуну да сансыз къоймаз деп ышанадыла. Аланы назмларын да жашауга, туугъан жерибизге,

окъулган шрифти уа кимге да хычыун кёрюнюрюкю.

Россейни халкъларыны литературалары Чувашия Миллет библиотеказында сыйлы жердеди. Бир талай жылдан бери бу культура ара республиканы кёп биригиулерни бла шүёхлукъ жюрютеди. Озган жыл мында миллет культураланы залы да ачылып, андан бери тюрлю-тюрлю мероприятияла бардырыладыла.

Март айда башында сагъынлыгъан китаплары презентациялары болган эди да, анга Къабарты-Малкъардан баргъан къонакъла да кытайшхан эдиле. Ары келгенле бары да бир ауздан айтхандыла быллай китапла башха-башха халкъланы жуукъ этенлерин, арада шүёхлукъну байлагъанларын да.

Чувашстанны Миллет библиотеказы аны фондларын байкъландырыгъа сойгенлени барындан да тилейди ары литература жиберилерин, Россейде жашагъан халкъланы тарыхларыны, адет-төрелерини, этнографияларыны, культураларыны юслеринден билерге излегенле аны тапдырыгъа да сёз береди.

Сизге деп библиотеказы адресин, телефонун да басмалайбыз: **Чебоксары шахар, Ленин атлы проспект, 15, телефон (8352) 23-02-17, 153.** Къошаргъа керекди Зинаида Федоровна Офёркина-ны соругъуз.

ТАШЛЫЛАНЫ Асият.

музыкасын, жазычуланы энчиликлерин да сакълаалгъанды.

Бу кюнде ол жыймындыкъла бла байламлы дагъыда бир огурулу иш болганды. Республиканы Миллет библиотеказыны башламчылыгы бла «Из рук в руки. Нам и потомкам» деген ат бла жаңдаурулукъ акция бардырылганды. Анга, М.Сеспельни атын жюрюткен жамауат фонд

анда урунган адамга, табийгъатха, тиширюну ариуулгъуна, ананы огурулулугъуна да жыр айтылады. Эки китапны жарашдырылгъанлары да энчи махтауга тийишдиле: хуржунга сыйыны кыалкъдыла, аны жюрюткен ауур тюрлюкю, назмлары жазылгъан жылларына кёре басмаланганлары да авторланы юслеринден хапарлайдыла, тынч

ПРОЕКТ

Тау башында – жангы станцияла

Къабарты-Малкъарны Транспорт, связь эм жол миолк министерствосу республикада сотовый связыны жалгъытхан операторла бла тау районланы барысында да, ол санда Адыр-Сууда бла Джылы-Сууда, мобильный телефонла бла селеширча онганы кыруаргъа деген соругъа къаралганды. Биюгнюнде жолоучула терктерк келген жерлени барысында да сотовый телефонла ишлерча базалы станциялары бардыла.

Таулада аллай станциялары ишлерге электрокюк бир-бир кезиуде берилмей къалганы эм ол жерледе болган жюто къааладан сотовый связыны белгиси кыйын ётгени да чырмау этеди. Республикада ишлеген сотовый операторла билдиргенге кёре, артыкъда Адыр-Сууда станцияны ишлеткен кыйын боллукъду. Аны

толуసుнай хайырларыча жалаңда спутниковый оборудованианы хайырлангъа керекди. Чекленген жууалылыгы болган «Мегафон» акционер общество ол санда Адыр-Сууда бла Джылы-Сууда «Сир» деген тауда базалы станцияны кырулушун бардырыгъа проектни хазырганды. Жарашдырылган проекте кёре, электрокюк толуసుнай кюню кюню бла ишлеген батареяладан алынырыкъды.

Башда сагъынлыгъан акционер обществоу Кавказ филиалы кырулуш бла байламлы жер участканы алыргъа деп КъМР-ни Кырал ырысы эмда жер бла байламлы халла министерствосуна къагъыт ийгенди, деп билдиргендиле республиканы Транспорт, связь эм жол миолк министерствосуну пресс-службасындан.

Бизни корр.

Ремонт

Биринчи сентябрьге школ хазыр боллукъду

Лескен районну башчысы Валерий Кебеков алгъаракъда Урух элге барып, анда школда жаңгыртан жумушла къалай бардырылгъанларына къараганды. Орта билим беруу учреждение тынгылы ремонт этилерге керек болуп ишлемегенли эки жыл чакълы бола эди. Объекти республикады энчи программага къошхандан сора мадар мында былтыр октябрь айда этилип башланганды. Кебеков айтханга кёре, биюгню-

люкте ишлени асламысы тамам этилип бошалгандыла. Шёндю специалистле инженер коммуникацияны жаңгырта турадыла эмда спортуу-бою ишлени бардырадыла. «Объект хайырларыуга быыйл биринчи сентябрьге берилдикди», деп ышандыргъандыла кырулушчула.

Залина ГУАТИЖЕВА.

Лескен районну жер-жерли администрациясыны пресс-службасы.

Эл миолк

Алты айгъа – 200 минг тонна сют

Бизни республикада сютно асламысы Зольск районда чыгарылады. КъМР-ни Эл миолк министерствосуну пресс-службасындан билдиргенлерине кёре, быыйлыгъы жылны биринчи жарымында мындагы эл миолк предпритиялары 36 минг тоннадан аслам сют сауугандыла. Ол а саулай республикада чыгарылгъан быллай продукциядан кёп къалмай бешден бири болады. Экинчи бла ючюнчю жерлеге уа Бахсан бла Чегем район тийишли болгандыла. Былада бу кезиуде 30,4 эмда 21,4 минг тонна сют саууганды.

Тууар эмда тауукъ эт чыгаруу жаны бла регионда биринчи Прохладна районду. Мындагы эл миолк предпритияла сагъынлыгъан кезиуде союлмагъан ауулукъда 10,6 минг тонна бергендиле не да, башха айтханда, битеу республикада чыгарылгъан быллай продукцияны ючден бирин. Урван бла Бахсан районлада уа 6,5 эмда 5,6 минг тонна эт чыгарылганды.

Саулай алып тергенде, Къабарты-Малкъарда быыйлыгъы жылны биринчи жарымында битеу категория миолкле 200 минг тонна сют бла 40 минг тонна чакълы тууар эмда тауукъ эт бергендиле.

Шимал Кавказ кюн сайын

Кёгетле бла тегерекдеги регионланы жалчыгъу Ростов областны Аксай шахарында «МЕТРО Кеш энд Керри» деген компания Россейни юг жанында бек уллу сатыу-алыу-логистика компанияны ачарыкъды. Ол долну тахта кёгетле эм жемишле бла жуукъдагы регионланы сатыу-алыу бла кюреген 10-дан аслам арасын жалчытырыкъды. Аны юсонден ИТАР-ТАСС-ны корреспондентине экономиканы айныгъу жаны бла ол жерли министерствода билдиргендиле.

«Долну эл миолкде урунганлары сакълаучу аралагъа продукцияны гарантия бла берилликъдыла эм бизнесни план бла бардыраллыкъдыла. Продукция, жыл узуну областны тюкенлерине тапдырылып тургъандан сора да, келе турган заманда битеу кыралны субъектлерине да тапдырылыкъды», дегенди областны эл миолкноу министры Александр Левченко.

Тозурагъан юйледе кытуулукъдула

Краснодар крайны аты айтхыган Анапа курорт шахары регионда биринчи боллукъду тозурагъан юйленни быыйл кетерип бошарыкъ, дегенди ИТАР-ТАСС-ны корреспондентине вице-мэр Алексей Харитонов. «2013 жылны ахырына дери битеу анапчыла шёндюго заманнга келишген, хар затлары да болган фатарлада бла юйледе жашап башларыкъдыла», дегенди ол. Вице-премьер, андан сора да, шахарда эм уллу эздеде - Джизгинкада бла Витязевода - 2006-2012 жыллада кёп фатарлы юйледен 6-сы тозурагъан юйлеге саналгандыла, дегенди.

Агентствону келечисини айтханына кёре, адамланы жангы юйлеге кечюрюу адресли программаны чеклеринде бардырылады, ол программага федеральный, край эм муниципальный бюджетден 5,8 миллион сом берилгенди. Программа жашауда ЖКХ-ны айныгъуга себеллик этиучо Фонду болушлугъу бла бардырылады.

Кадыровну республикадан кетер мураты жокъду Чечени башчысы Рамзан Кадыров келир заманда кесини политика ишин республикадан тышында болмазлыгъын айтханды. «Алыкъта мени юйде да кёпю ишим. Мен бек ышанама келе тургъан беш жылны ичинде регионда ишисилени санын беш процентте дери азайтылыгъа. Ачык айтсам, кыулукъ ишимни мен Чеченде бошарыкъма», дегенди Кадыров журналистле бла тобешгинде.

Чечени башчысыны айтханына кёре, 2006 жылдан башлап республикада ишисилк 74 процентден 23 процентте дери азайтылганды. Республиканы оюучулары ол жетишимле бла чекленирик тюрлюкюде, дегенди Кадыров.

Америкалы компания завод сюерикди

Волгоград областьда битим жау чыгарыкъды уллу заводну ишлеп башлагандыла. Америкалы «Каргилл» деген компания бу проектни жашауда бардырыгъа 200 миллион доллардан аслам ахча берликди, деп айтхандыла ИТАР-ТАСС-ны корреспондентине регионну министрине кабинетини пресс-службасында.

Шёндюго заманнга тийишли предпрития Новоаннинск районда 30 гектар жерде орналлыкъды, ол жыл сайын 60 минг тонна чёплеу сыгарыкъды, андан 260 минг тонна жау эм 280 минг тонна мал аш шарт алыкъды, дегендиле регионну правительствосунда. Пресс-службада айтханларына кёре, заводну ишлей тургъан кезиуде 150 ишчи жер къуарылганды, ол ишлеп башласа, эки жылдан сора дагыда аллай бир ишчи жер боллукъду, алада урунурукъдула тийредеги ишге жаралу адамла. «Аны бла бирге жангы предпрития жыл сайын бюджетни битеу кыталарына 260 миллион сомдан аслам ахча төлеп турлукъду», дегендиле ведомствода.

Бал туз чогуондюрно къазып башлаганды

Къобанны заводлары бал туз чогуондюрно аслам санда алып эм жарашдырып башлагандыла. «Биринчи кюндеде окъуна заводлагы 11 минг тонна чогуондюр келтирилгенди», деп билдиргенди ИТАР-ТАСС-ны корреспондентине регионну Эл миолк министерствосуну пресс-службасыны кыулукъчуу Олег Романько. Келтирилген чогуондюрно биринчи болуп Къобанны бек уллу «Кристалл-2» эм «Свобода» деген заводлары алып башлагандыла. Крайны жеринде бал туз чыгаруу бла 16 предпрития кюрешиди. Ала быыйл 6 миллион тонна бал туз чогуондюрно жарашдырыгъа керекдиле, ол былтыргы кёрюмюден кёп къалмай 1 миллион тоннага асламды.

Къобан къаллай кыйын табийгъат эм экономика болумлада да Россейни тутучула сабаныды эм бахчасыды. Ол жыл сайын къыралда бек бай тирик ёсдюроучо субъектиди, дегенди ИТАР-ТАСС-ны корреспондентине вице-губернатор, эл миолкноу эм жарашдырыучу промышленностьны министры Сергей Гаркуша. Крайны битеуло регион продукциясыны 18 процентин жерчиликде урунганла береди, дегенди ол.

Азербайджанны культурасы бла шагъырейленерикдиле

Астраханьны школчулары солургъа деп Бакуга атланрыкъдыла. Ары барыуу Гейдар Алиевни фонду къураганды, деп билдиргенди Азербайджаны Битеуроссей конгрессини регион бёлюмюню председатели Адалат Гусейнов.

Астраханьны Гейдар Алиев атлы орталыкъ билим берген 11-чи школуну окъучулары бу жол бла экинчи кере бардыла республиканы ара шахарында солургъа. «Быыйл биз ары 15 адамны этирибиз. Сабилле тенгизни жагъасындагы къонакъ юйде турлукъдула, сора тау районнга барлыкъдыла, анда табийгъат бек ариуду. Сабилле Азербайджанны культурасы эм тарыхы бла шагъырейленерикдиле», дегенди конгрессини председатели.

Гейдар Алиевни фонду правительствого бойсулмагъан, коммерция бла кюрешмеген организацияды. Фонд 2004 жылда ишлеп башлаганды, аны президенти ЮНЕСКО-ну келечисини, Азербайджаны биринчи бийчеси Мехрибан Алиевады. Организация гуманитар ишле бла кюрешиди, исуостуогъа болушурукъ эм аны пропагандалыкъ программаланы жашауда бардырады.

12-чи АВГУСТ - РФ-ни АСКЕР-ХАУА КЮЧЛЕРИНИ КЮНЮДЮ

Тенгизчи лётчик-истребитель

Отузунчу жылда Ледовитый океанда бузла кысып бузган «Челюскин» кемени экипажын кытхарган совет лётчиклени - Водопьянову, Молоковну, жерге кыонмай бек узакъга учуу жаны бла дуня рекорд салган Громовну эм башталаны атларын уллу, гитче да эшитген эдиле. Валерий Чкаловну уа битеу кырал скойгенди. Кёп юйорледе жашчыкларына аны атын атагандыла. Айтхылык лётчикни ажымлы ёлгенине сау кырал бушуу этгенди. Совет Союзну биринчи Жигитлери да пилотла эдиле. «Комсомол - самолётлагъа» деген чакъыруу элтгенди мингле бла жашланы авиацияга. Къашхатаучу улан Черкесланы Къонакъ да аладан бири эди.

Тогузунчу классда окъугъанында Черкес улу «Ворошиловский стрелок» значокну мардасын толтурган эди. Тамата классланы окъуучулары араларында тутууудан, гранат атыудан, чабышудан, ушкок атыудан эришуледе биринчи жер андан ычымгаганды. Битеу аллай ишлени кырауучусу уа ол заманда райОНО-ну таматасы Уяналаны Чомай болганды.

Лётчик усталыкны Къонакъ шолгъа жюрионг жыларында сайлап, андан башха бир затха кёлю тартамаганды. Бизни элден Улуу Ата журт уруша сегиз лётчик кыатышхандыла. Аладан бек жашы Черкес улу эди...

Къонакъ эки нёгери бла Ейск шахарда тенгиз авиацияга пилотла хазырагъан шолгъа келеди. Жюреги тынгысызды. Алырламы! Комиссиядан ётген кыйын эди. Лётчикле боллуклары саулуклары бек кыаты тингендиле. Жолдашлары да, былай кырагъанда, саулуклу, кыарыулу жашла. Болсада комиссия экиниси да авиацияга жолларын кесди. Аскерлени кыайсы тюрлю бёлюмюнде да кыулукъ этерге боллукъсуз, алай кызге кёкге кётюрлюрге уа жарарыкъ туююлду деп, Къонакны бир эллиерин артха кыаттардыла.

Черкес улуну уа чурум тапмадыла. Ол, лётчик-истребитель усталыкъ алып, Балтий флотну авиациясына келгенден сора кёп да бармай уруш башланды. Тохтаусуз хауа сермешле... Ленинградны кёгюнде, Балтиканы башында да. Фашист бомбардировщикле шахарны бомбала бла урмагъан күн къалмайды. Бизни

лётчиклерибиз эдиле агъызып тауусалмайдыла. Кёп эдиле ала, чексиз кёп. Кысыхасы, кёк аланы кыолларында эди...

Балтий флотну авиациясында мен билип таулуладан юч адам кыулукъ этгенди: Совет Союзну Жигити Байсолтанланы Алим, Керменланы Магомметгерий эм Черкесланы Къонакъ. Ючюсю да - тенгизчи лётчикле-истребителье. Ала бир бирлерин таный болурму эдиле? Андан хапарыбыз жокъду. Алай, сагъыш этсем, тубешмей амаллары жокъ эди деген акыйлгъа келеме. Алимни юсюнден газетледе жазылганы ала кёрмей кыоярыкъ туююл эдиле.

Черкес улу кёп хауа сермешлеге кыатышханды, Балтикада душман кемелени эм катерлени батдырганды. 1943 жылда августда Эстонияны башында кызыгуу хауа сермеш болганды. Хар замандача, бу жол да гитлерчи самолётла аслам эдиле. Кыарап-кыарагъынчы Къонакъ эки «юнкерси» къара тютюнлерин бардырады. Немисли бомбардировщиклени дайым да истребителье ашырып болгандыла, «мессерле», кыузгунлача, тегерекден аладыла совет лётчиклени. Черкес улу окълары тауусулгунчу сермешеди ала бла. Самолёту жанып башлагъанда, парашют бла кесиреди...

Нёгерлери аэродромга Къонакъсыз кюндюла, Аны агъызгъанларыны юсюнден аман хапар да келтирип. Жарсыгандыла, мудах

болгандыла бир полкчулары. Алай бла юйренип къалган эдиле хауа сермешледен лётчикле бары да сау-саламат кыайтмаучуларына. Бу жол тамата лейтенант Черкес улудан туююлдуле. Аны ёлгенге санадыла, эстонлуланы кыолларына туюшген эсе, ала совет лётчикни сау кыоярыкъ туююлдуле деген оюм бла...

Парашюту терек бутакъга тагылып лётчик энише кыарагъанында, «агъач кыарындашла» автоматланы ёрге айландырып, туюшоргендиле. Эстонлу бандитледен бирлери алайда окъуна ёлтюрюп кыояр жанлы болганды. Таматалары унамаганды. «Бу офицерди, кёп зат биле болур, штабха элтирге керекди», - дегенни айтханды. Жесирни штабха сюрюрге экеуленге бюргъанды. «Кыарылу адам кёрюнеди, кеси да оруслугъа ушамайды, сакъ болугъуз», - деп эсгертгенди душман аманлыкъчы кыаууну таматасы.

Лётчикни алларында сюрюп, бандитле агъачны кыалын жерине киргендиле. Насыпха, кыолларын байламагандыла. Автоматла бла сауутланган эки адамдан кыайры кыуулукъду, деп ышанган болур эдиле. Черкес улу уа бир ненча секунду ичине башында биширгенди кыачаргъа планны. Штабха жетдирселе, илишанга саллыклары сёзсюзю, да сора сермешде ёлген иги туююлду, деп сайлаганды.

Бандитледен бири бёкемирек эди да, алгъа аны уруп кыапаргъа, экинчисини автоматын сермерге. Башха амалы жокъ эди аны. Башында айтханымча, Къонакъ кыарылу жаш эди, аны жумдургуу жетген аягы юсюнде тураллык туююл эди. Артха суку бурлулуп, аладан бирин уруп тёнгеретеди, экинчисини автоматын сермеп алып, кыалагы бла башына жетдиргенди...

Къолунда «шмайсер» автоматы бла кыайтхандыла, лётчик нёгерлери сейир этгендиле, хапарына да ийнангандыла. Таулу жаш ётюрюкю, жаншакъ болмаганын авиаполкда бары да биле эдиле.

Кыазауатдан ол капитан чыны бла бошаганды. 1946 жылда отпускага Орта Азияга келгенди. Комендантла нек эсе да репрессиялагъа туюшген миллетледен болган офицерлени сындырыгъа, ыспассыз этерге ёч эдиле. Черкес улун экинчи күн окъуна аскер кыулукъчу чакырганды. Кичи лейтенантны аллында

ёсюмлю, погонларында тёртшюр жулдузчугу болган, къара кийимли тенгизчи офицер суюлгенди. Комендант, жеринден да турмай:

- Погонларынгы да теш, керохунгу да сал, - дегенди.

- Жолдаш, кичи лейтенант! Сен, баям, аллында ким суюлгенине эс бурмагъанса. Аскер Уставдан хапарын бар эсе, кесинген уллу чыны болганыны ёрге туруп алгъышларгъа кереклисин биле болурса.

Комендант, шинтигинден кыобуп, Черкес улуну керохун кыабындан чыгъарыгъа узалганды. Къонакъ, аны кыолун артына буруп, сауутун сыйырганды.

- Мен терс болганма, кечгинлик тилейме, керохуму кыайтар, - деп келгенди комендант Черкеслагъа. - Къонакны атасы Барисбий бир огулурлу, сабыр, жууаш адам эди да, сауутну кесине бердиргенди.

Уруш бошалгъандан сора Черкес улу бир ненча жылны Ленинградда авиазаводда реактивный самолётланы сынап турганды. Бир жол истребитель, «лётчикге бойсунмай», уллу терклик бла энише туюшуп башлаганды. Бир ненча секунду бурну бла жерге чанчыллыкъ эди. Кыалай этейим дей турурга заман болмаганды. Пилот самолётну Фин богъазны жагъага жууугуракъ жеринде сууга кыондурганды. Болсада истребительни ремонтха, лётчикни уа госпитальгъа салгандыла.

Адам улуну кеси бла бирге жаратылып, жашаудан кетерге ушамагъан зарлыкъ: Ненча адамны кыадына хыянаатынг жетди сени. Лётчик-испытатель жанын кыолуна алып айланган бир адамды. Анга зарлыкъ этгенни къалай агъылыргъа боллукъду?

Черкес улуну кеси эллиеринден биреу партияны Ленинград обкомуну былай жазганды: «Репрессиялагъа туюшген миллетни адамы кыоруулануу мағанасы болган аскер заводда оюучу кыулукъ алып турады. Анга къалай ышаныргъа боллукъду?..»

Госпитальдан чыкыгъандан сора Къонакъ авиазаводну директоруну орунбасары болуп бир ненча жыл ишлегенди. Письмодан сора аны кыулугъундан эркин этгендиле. Кёп да бармай а жюреги жарылып ёлгенди. Кыашхатауда кыабырлагъа барсам, аны сын ташына кыарамай кетмеучома.

КЪУЛБАЙ улу Алий.

АКЦИЯ

Къаты сермешледе жоюлгъан жигитле унутулуп къаллыкъ туююлдуле

Кызыл аскерчиле фашист уучлаучуладан Кавказны кытхаргъанларына былтыр 70 жыл толганды. Аны бла байламлы Элбрусдан да Мемориал Эльбрус» излеу отряд таулада сермешде ёлген кызыл жигитлени суюклерин, сауутларын да табаргъа кюрешедиле. Аллай ишлени бардырыгъа шёндюгю кюнде тап келишедиле. Нек дегенде башында кыар иги кесек эриген заманды.

Алгъадан салынган планга кёре, отрядла «Тонгуз-Орунда», «Азауда», «Терс-Къолда», «Ирик-Чатында» жумушларын бардырыкыдыла. Бу кюнде уа юч кыауун, бири Тонгуз-Орун аушуда, экиси да Мингиз тауну кыбыла жанында 4000 метр базала кыурагандыла. Излеп башлардан алгъа сапёрла кыарны туюбюнде атылырча топла болмагъанларын тинтедиле, ызы бла алай кызып башлайдыла.

Тонгуз - Орунда кыар азыракъ болганы себепли

иш да теркирек барады. Бир ыйкыны ичине 3700 метр бийликке алты топ, бир ушкок, топланы ташыгъан арбачык, противогаздан фильтр, кызыл аскерчини китапчыгы, кёп тюрлю патронла, эм багъалы уа - адамны суюккери табылгандыла.

6-чы августда журналистлени да чакъырып, урушдан къалгъан экспонатланы Терс-Къолда Россейни Кыоруулау министрствосуну солуу базасында арбазында кёрмюч этип тизген эдиле. Бюгюнлюкде башында эки топ эндилгендиле, ала, жазыуларына кёре, 1912 жылда ишленген сауутла эдиле. Дагъыда «Мосин» атлы бир ушкок, аны жокълагъанларында, ичинде окъла салынып, атаргъа хазырланганлай сакъланып къалгандыла.

- Баям, аскерчини иесин жаууну узакъ бармай кыкыгъанды, - деп белгилей эдиле алайда суюлген эки солдат, бир бирлерине оюмларын билдира. Алай шартха сейир этерча туююлду, кызыл аскерчини суюккери бла бирге табылгъан китапчыгына эм противогазны фильтрине да окъла тийип тешилип эдиле. Ол шарт урушну ал жылларында мында аяусуз кыазауат барганын

бизге энтта да бир кере ачыкълыйды.

Бу жол табылгъан затланы энише туюшюрюрге, 1942 жылдача, атланы хайырлангандыла. Кыалгъан экспонатланы уа, күн игиге айланганлай, вертолёт бла эндирикдиле.

Излеу аскерчи отрядны командири Игорь Ворона айтханга кёре, табылгъан адам суюккери кызыл аскерчиникидиле.

- Биз сагъыш этгенге кёре, баям, ол кеси да лейтенант Григорьянцны 102 адамдан кыурагъан энчи ротасына киргенди. Аланы барындан да сау жангыз да тёрт адам къалган эдиле, - дейди ол.

Табылгъан экспонатланы МВД-ны специалистлери тинтирикдиле. Ушкок эм китапчык кимникиле болгъанларын тохташдырыу бла кюреширкидиле. Ызы бла уа аланы, келишимге кёре, музейлеге берирге жарарыкыды.

Излеу ишле уа августну аягына дери бардырыллыкыдыла, болсада ала быйыл бла чекленип къаллыкъ туююлдуле.

КУРДАНЛАНЫ Сюлемен.

ТАУЛУ АДЕТЛЕ

Намыслыдан - адамлыкъ, намыссыздан - аманлыкъ

Къызны бийик даражасы

Малкъарда, Къарачайда да къыз тиширюну намысын бек кётюргендиле. Тойгъа, къонакъгъа неда жаш тёлго жыйылган жерге аны кесин ийип къоймагъандыла. Башха элледен жашла, къыз излей барып, аланы кёргендиле. Аллай жерге аны чакъырса, аны биргесине анга къысха жуукъ адамла да келгендиле. Анасындан, атасындан эркиник алып, тойгъа да алай элтгендиле. Алып кетгенле, юйюне къайтарып, анасыны къолуна бергендиле.

Юй ичинде жорукъла

Эр киши юйден эл ичине жумуш бла чыкъгъынчы, юйдегисине къайры баргъаны билдириге керек эди. Тиширю, сабийле да, юйде билдирмей, ары - бери кетген адет болмагъанды.

Кетип баргъан адамны ызындан: «Алан, къайры бараса? Неда, алан, къайры тебирегенсе?» - деп сорургъа жарамагъанды. Аллай соргъан билмисиз адамгъа уа Малкъарда «Курнаятха барам», Бахсанда уа «Азау талагъа», дегендиле.

Бир керти жумушуна чыкъгъан адам, ишим боллукъ туюндю деп, ызындан къычырсала, ырыслап, артха къайтып кетгенди. Неда иши болжалсыз эсе, къайтып, юйде гыржын къабынчыкъ къабып чыкъгъанды. Жолда кетип баргъан эр кишини

неда кесинден таматаны аллы бла ётерге жарамагъанды, ол кезиуде «жолун кеседи», дегендиле.

Юйден адам ары- бери къонакъгъа иш кетсе, ол энди жетди барыр жерине дегинчи, юй туюн, не арбазны таулула, ырыслап, сыйпамагъандыла. Адамны этегине, не аягына сибиртки бла сыйпай тургъанлай тийген да бек ырысды, деп болмагъандыла.

Тузлу гюттю

Бурун ёмюрледе къызла кыайсы жашха эрге барлыкъларын билдире сыйселе, былай этип болмагъандыла. Бир юйюне эрге бармагъан тиширюу, жети юйге барып, хар биринден бир кесек суу алгъанды. Сёлеширге уа жарамгъанды. Алгъаракъдан окъуна къызла ол ишни этерлерин билдиргендиле. Юйюрге да, жукъ сормай, анга сууну алай бергендиле. Ол, селешмей, андан онтёрт гюттюге, кёп туз къошуп, тылы басханды. Башхала да анга къарап болмагъандыла. Тамата биширгенди аланы.

Жети къыз да, биришер гюттюню ашап, экинчи гюттюню уа жастык топлерине салып жатхандыла. Ала ол кече бирге бир юйде къалгъандыла. Ала барлыкъ жашла тошлеринде суу бергендиле. Эрттенликде къызла, жастык туюндегилерин алып, арбазгъа неда жолгъа чыгып, итни аллына салгъандыла. Къайсыны гюттюсюн алгъа ашаса да, ол биринчи эрге баргъанды.

Тойда

Бурун тау эллирибизни биринде уллу той бара болмагъанды. Къартла, олтуруп сыйлана, боза иче, жашла, тау къушлала, ариу сюзюлген къызла бла төпсегендиле. Къобузну макъамы бла даурбасны төгерекни зынгырдатхан тауушу хар малкъарлыны гюреннге тартдыргъанды. Жангы келген келинчик да, къуанч тыпырлы болуп, дарий къаланканы артында суюле кетип, тёлалмай, жаш даурбасны къаыгъанлай, ол да парча бла сырлыкъан чарыкчыгъын жерге къаып башлагъанды.

Дарий къаланканы тау желчик уруп, ары - бери этсе, ашай - иче тургъан къартлагъа келинчикни аякъ ургъаны кёрюноп тургъанды. Оюнчу малкъарлы къартла - кимни эсе да келини кеси тоюнда аякъ блокгенлей» деп андан айтхандыла.

Той ортасында къыз бла жаш төпсей тургъанлай, төгерекде халкъ да, алагъа къуанып, къарсу ура тургъан жерден къыз, жашны халине бюсюрмей, той ортасында аны къююп, чибинлеп, кетип къалыргъа жарамагъанды. Ол аны намысын бек сыйдыргъанды. Аллай болумну хапары, тауушу, туюндо артада кёп болгъанды. Къаруу ашчылыргъа окъуна къоркуу чыкъгъанды.

Биреуню тою бузулургъа да боллукъ эди. Аны ючюн акъыллы къыз, ангыламагъан кибик этип, төпсеп бозагъынчы, жашны халине тёлерге керек эди. Тойдан сора, арбаздан кетип, ыразы болмагъанын башха жерде билдириге эр-

килиги бар эди аны.

Тойда къызгъа ёшюн уруш этип, аны ариу сюзюлоп барыргъа къоймай төпсеген жаш былхымсызгъа, билимсызге, адепсизге саналгъанды. Эски ёмюрледе къыз тиширюу, бир бутун бирине салып, аякъларын чалдиширип олтургъан адет болмагъанды. Бурун заманладан бери да малкъарлы, къарачайлы тойлада келинчикни баш ауун гитче улан неда экиге айланган къайыны къынындан чыгъарылмагъан къама бла алып болгъанды.

Шёндю бирле, ол ариу адетни тутмай, таякчыкъ бла алып къоядыла. Ол а бек тапсыз кёрюнеди.

Хурма

Калыубаладан бери, жарошауну, ашауну да иги кесек кёрюп, уллайгъан адам ауушхан юйде, аны ашы этилген кюнде, адамла хурма (финики) ашамай къоймагъандыла. Келген, юйюнде ненча адамы бар эсе да, аллай бирин къабып, суюкчиликерин а ахлуларына элтип, биришер юлешгенди. Аллай бир кёп жашагъыз ол ауушханча деген магъананы тутханды бу адет.

Гуму

Эртте заманлада Малкъарда, къуру аш юйден сора да, гуму деген жашырын таш отучукъ болгъанды. Анда къошун ичинде тузланган мал баш, аякъ эт (таулула болмаса, хазна этни тузлай киши билмегенди), какъ къабыргъа этле, къышха сайланган къыймала,

къой сютден этилген гитче бишлакчыкъла, къыймакъ, къайналган ич жау, къайналган сары жау, тузланган ич жау, бал, какък этилген ирик къойну жауу, жумуртхала, тауладан жыйылган шай кырдыкыла, аны кибик дагыда кёп зат сакъланганды. Амалларыбыз, тузлу суугъа тытыр ташчыкъла атып, жумуртхаланы жыл жарым сакълай билгендиле.

Юйюрге ушхуурун заманы жетсе, къарт амма неда къайын ана азыккыны юсюнде келинге айтхандыла. Керек затны да гумудан ала бергендиле.

Тюшле

Тюш дуняны бек сейир затларындан бириди. Бирле анга ийнаадыла, бирле угъай. Алай эсли адамла, къартла айтханнга кере да, алада барды бир магъана. Аладан бир къаууму.

Чачны кесип кёрген - аманды.

Узун чачны тараган - бек иши ишге кёрюнеди.

Алтын, кюмюш-юйюрге сабий, киеу, келин къошулургъа кёрюнеди.

Алма - юйюрге сабий къошулады.

Ат кирсе юйюгюзге - киеу киреди.

Къыз жангы чурукъла кийсе, эрге барлыкъды.

Жаш кесин бёрк кийип кёрсе - къатын алады.

Жилан - бек аман жау адамгъа кёрюнеди.

Ёлген берген - бек игиди.

УЛБАШЛАНЫ Саният.

Таппанырыу

Ахшы ишни жарыкълыгъы

Бизни ара шахарыбызны соллу паркы, аны санына кирген скверле, башха жерле да жылдан-жылгъа таппандырыла, ариу бет ала баргъанлары барыбызны да къуангыргъанлай турады. Къалай къычуунду, жаз къызыуда тереклени салкъынларында олтуруп солугъан, шухё, танышларын бла ушакъла бардыргъан да. Бютюнда ингирде, шахарда юйледе бир жан къалмай, биттеу паркга чыкъгъанча кёрюнеди, аллай бир адам айланады аны жолчукъларында, солуйдула шинтиклеринде.

Дагъыда барды Нальчикде шинтиклерини бош болмагъан, уллу - гитче да суюноп баргъан жер - Ореховаая роцца неда Орешка. Мында хар кюнден эрттенликде зарядка этгенлени, чабып айланганланы, тереклени туюнде олтургъан къартланы кёрюрге боллукъду. Сора жаш анала да чыгъадыла, сабийлени коляскалада жукълатып, аланы хауада айландырыргъа, ойнатыргъа излеп.

Къысха айтханда, Орешка буйиреде жашагъанладан сора, Басманы юйюнде ишленгенли да суйген жерлериди. Кюн ортада, ары чыгып, жауу аяланып, терекле туюнде салкъында олтуруп къайтсанг, кюч - къаруу келгенча боласа.

Бир жерге дайым да бара турсанг а, анга энчи кёзден къарап, хар алайда болгъан кемчиликге, тюз юйюнгече, жарсыйса.

Ётюрюкден не хайыр, андагъы сыртлары болмагъан, эски шинтикленни эртте алышыргъа керек эди. Хата этерге суйгенле аланы да къыймадыла. Сындырып, жерлеринден къобарып атадыла. Солургъа суйгенле уа олтурургъа жер таппай къаладыла.

Орешкада хар ахшылыкълары да къууанабыз. Кёп болмай, аллай бир ишни кёрюп, ыразы болдум. Ингирде юйге тебирейме да, жауу жолчукъла барама. Арпакъда бир уллу машина тохтап, андан шинтикни тюшюргенлерин узакъдан эслейме. Бу не зат болгъанын билмей къыймам деп, ала таба тебирейме. Машина кетип, жашла уа, алтын тюрсюн бла боялгъан, бир ариу, жангы да шинтикни жерге орната.

Аланы этген ишлерине къуанганымы билдирип, анга ким жууаплы болгъанын сорама. Жашланы таматалары Гадийланы Хызыр бу иш Нальчикни культура эм соллу паркны директору Хочуланы Алийини башламчылыкълары бла бардырылгъанын, шинтикленни да заказгъа этдиргенлерин айтады.

Паркадагылыны къобарып, сындырып, кетип тургъандыла, алып кетгенле да болгъандыла. Энди шинтикленни бек кыаты орнатабыз. Былайгъа онун салганбыз, салкъын жерлени сайлап, дагыда къошарыкъларыбыз, - деди Хызыр.

Жашла, аны эки жанындан да аяланып, раствору аямай къуйдула. Биз да алай ушакъ бардыра тургъанлай, бир ненча тиширюу сабийле бла озуп бара эдиле. Аладан таматасы: «Нечик иги иш этезис, не бек ыразы болдукъ, - деп жашлагъа жорек ыразылыгъын билдирди. Гадий улугъа тиширюу ариу сёзо хычыун тийгенин эследим, ол аны кёргоптмеге кюресе да. - Кёресиз да, былайгъа келген хар ким да этерикди сизге аллай

Жашла шинтикленни орнатадыла.

алгъыш, - деп, мен да жолума атландым. Жангы орнатылган шинтикледен тынч олтуруп, солуй тургъанлагъа жанлап, аланы оюмларын да билдим.

Мен бу ишни ораза айда ким эсе да биреулен сууаплыкълары этген сунганма. Аны паркны таматалары къолгъа алгъанлары уа бютюнда бек ахшыды. Ингирде асыры кёп адам болгъандан былайда, бирибиз олтурсакъ, башхала сакълан тургъанбыз, къачан бош жер болады деп. Бек къууандыкъ Орешкабыз андан да тап, ариу болгъанына, - деди ала да.

САРАККУЛАНЫ Асият. Суратны автор алгъанды.

Эришну

Мени юйюм - мени къайгырылулугъум

КъМР-ни Асламлы информатция органла, жамауат эм дин организацияла жаны ала министерствосу «Председатель ТЖЖ» журнал бла бирге «Мени юйюм - мени къайгырылулугъум» деген IV Битеуроссий литература - художестволу эришнуно бардырады. Ол «Къоншула», «Кеси къолубуз бла этейик, жангыргъайыкъ эм жашайыкъ», «Лифт: качество, комфорту, ышанылулугъу», «ЖКХ - да жамауат контроль», «Келлик заманын телевидениясы» деген номинациялада ётерикди.

Анга кыатышыргъа суйгенле заявкыларын 2013 жылны 1-чи декабрине дерин электронный почта бла жиберирге боллукъдула. Эришнуе келген ишде авторну тукъуму, аты, атасыны аты толу жазылыргъа, телефон номери, e-mail болургъа керекди. Жаланда конкурсну жорукъларына, номинациялагъа келишген ишлеге къараллыкълары, спонсорланы, учредительлени кёз къарамлары да эсте алынады. Бу адрес бла кирсегиз, толу информация табарыкълары: <http://pr-tj.ru/index.php/> -2013.

Эришнуно сауугъалагъа барлыкълары фондун 360 миңди. Аны жорукъларына кёре, хорлагъанлары спонсорла, учредительле сайлайдыла.

КЪАЖЫКЪМАУ

«Спортха жүрегим бла берилрге сюеме»

«Жамболат сабийлигинде да алчы болурга итингенди. Жарау этгенде, эришуледе да күчюн аймайды, жалаңда хорларга кю решеди. Аллай ниет а спортчуга бек мағаналыды. Ол энтта эки жылны жаш тѳлю категорияда тутушурукъду, аны ючюн Россейни жыйымдык командасында биринчи болуруна ышанабыз», - дейди жаш спортсмен Локияланы Жамболатны юсюнден аны тренери, грек-рим тутушудан кыралны сыйлы тренери Локияланы Юрий.

Алай Жамболат кыаллай муратла этгенини, болдурган жетишилери юсюнден билир ючюн, биз аны кеси бла ушакъ бардырганбыз.

Жамболат, сен кыйда тууганса эм грек-рим тутушуу бла кычан кюрешип башлаганса?

- Мен Тырнаузданма, анда ючюнчо номерли школда окъуганма. Грек-рим тутушудан жарау этерге Локияланы Юрий кѳллендиргенди, манга ол кезиуде сегиз жыл толган эди.

Юрий спорт школда тренер эди. Эки ай жарау этгенден сора биринчи эришулериме-Элбрус району биринчилигине-кыатышма эм анда экинчи жерни алама. Аны ызындан а республика даражада хорлайма.

Биринчи улуу жетишилме нени санайса?

- 2009 жылда Россейни биринчилигинде (онтѳрт жыл толгандан) алтынны алган эдим. Андан сора да, кѳп тюрлю турнирледе ахшы кѳрѳмдѳле болдурганма, ол санда Россейни кадетлени араларында биринчилигинде ючюнчо жерге чыкканма.

скде ѳтген биринчилигинде хорларга онгунг бар эди?

- Хау, алай финал сермешде манга талай такыйкык жетмей кыалган эди. Кюреш бошайлырын сакый, ахырында бир кесек уллу кѳллѳлюк этген эдим.

кыралны жыйымдык командасыны келечисин кыатханма. О а бираз таукеллик бергенди. Аны ызындан тѳрт сермешни да хорлам бла бошаганма.

Мен билгенден, Россейни жыйымдык командасыны таматренери Гоги Когуашвили сени махтаган эди.

- Хау, ол биринчи сермешден сора кыатыма келип, келир заманда манга ышанганын айтхан эди.

Бусагада уа кыйда окъуйса?

- Саранске Мордовияны Кырал университетини педагогика институту физический культура эм спорт факультетини студентиме. Шѳндѳю солу заманды да, жуукъларымы кѳрѳр эм жарау этер ючюн юйѳмдеме. Тренерим Локияланы Юрийге манга салган кѳп кыйыны ючюн ырызыйгымы билдирге сюеме.

Кыаллай муратларынг бардыла?

- Спортха жүреги бла берилген эм бир тюрлю жетишилме болган спортчула бири кыалмай Олимпиадада хорларга умат этебиле. Мен да аланы санымдама.

Анатолий ТЕМИРОВ.

СУРАТДА: Локияланы Жамболат тренери Локияланы Юрий бла.

Сурат авторнуду.

Ёрлеу

Тенглерини хурметине

Харьков шахарны альпинист клубуну келечилери тамбла Минги тауга кѳтюрѳлюрге муратлыдыла. Бу акцияны ала 23-чу июньда Пакистанда болган терактны кезиюнде ѳлген тенглерин эсгеруу бла бардырадыла.

Экспедицияга 36 альпинист кыатышырыкыдыла. Минги тауну тѳппесинде ала Харьков шахарны байрагын орнатырга дейдиле. Аланы жоюлган тенглерини Нанга-Парбат тѳппесине орнатырга муратлы эдиле.

Бизни корр.

КЪМР-ни

прокуратурасында

Законга бузукълукъ этилмезча

Бу кюнледе республиканы прокуратурасыны коллегиясыны жыйылуунда законла кыалай толтурулганыларны надзорлукъ этиу не халда болганы сюзюлгенди. Бек алга уа 2013 жылны биринчи жарымында ишлери сюдге тошген граждандланы Конституция эркинликлери, процессуальны гарантиялары кыалай сакъланганыларны айырып эс бурулганды. Кенгешге шахарланы, районланы прокурорлары, аланы орунбасарлары, Кыабарты-Малкыарны прокуратурасыны аппаратында кыуллукъ этгенле кыатышхандыла.

Коллегияны жыйылууну ахырында ишлери сюдге тошген граждандланы конституция праволарын, эркинликлерин кыоруларга надзорлукъ этиу Россей Федерацияны Генеральный прокуроруну буйругъуна тийишлиликде тамамланады деп тохташдырылганды. Тинтиу ишле бардырыла туруп законга бузукълукъ этилмезине, сюдге кыралны атындан сѳлеширге, тюз оную этилирге кереклиси айтылганды.

Жол

Хаталы ѳхтемлик

2013 жылда 4-чу августда кече сагъат 11-ден 40 минут озуп Нальчикде Идаров бла Кыабарты орамланы мѳйѳшлеринде ВАЗ-2114 автомобиль «Мицубиси» автомашина бла кыагышханды. ВАЗ-ны водители (1967 жылда тууган, эски Урух элде жашаган, автомашина жюрѳтгенли 9 жыл) Кыабарты орам бла келе, сол жанына бурула туруп, «Мицубиси» автомашинага жол кыоймаганды, алай бла авария этгенди.

ВАЗ-21 автомашинада болган, 1940 жылда тууган, Нальчикде жашаган адам ѳлгенди. Ол машинаны водители эм аны биргесине болган тиширыу жаралы болгандыла. Ала Нальчикде больницага тошгендиле. «Мицубиси» автомашинада болган сабиле, насыпха, кыяу таппай кыутулгандыла. Алага врачла кыарап, юйлерине жибергендиле.

Тинтиу ишле андан ары бардырыладыла.

КЪМР-де МВД-ны ГИБДД-сыны пресс-службасы.

Футбол

Красноярскеден очкосуз кыайтхандыла

Нальчикни «Спартагы» Футболну миллет лигасыны жетинчи турунда Красноярскеден ол жерли «Енисей» бла тобешгенди. Жарсыуга, бизни футболчуларыбыз бу оюнну 0:1 эсеп бла хорлатхандыла. Кыо-накълбайланы санында ойнаган Владимир Лешонок матчда уруп, нальчикчилени кыабакъ эшиклерини ичине кийиргенди. Андан сора «Енисей» тюбешууде ашыкмай акырын

ойнаганды, хорлам эсепни матчны ахырына деритутханды. Спартакчыланы уа оюнну экинчи жарымында жалаңда бир кезиуде эсепни тенг этерге онлары болганды. Плотников урган топ кыабакъ эшикчени чыпыныны тюз да башы бла ѳрге кетгенди. Тюбешууну ахыр такыйкыаларында «Спартак» дагыда бир ненча кере жютю атакала кыураганды, алай алдан магъана чыкмаганды.

Пресс-конференция

«Спартак-Нальчикни» баш тренери Тимур Шипшев ол башчылык этген команда бу матчда хорлатырга керек тойюл эдик, дегенди.

«Биз осал ойнамаганды. Футболчуларыбыз кыадалып кюрешгендиле, жалаңда топланы сетканы ичине кийиргиз кезиу-келеде насып бизде тойюл эди. Тюбешууну кытарга онг боллукъ тойюлдо топу кыабакъ эшикчени ичине урмасанг», - деп белгилегенди ол.

«Енисейни» баш тренери Александр Алфѳров былай айтханды: «Бу тюбешуу бизге бек кыйын кѳрѳнгенди. Нек дегенде «Спартак» бек кыураулыу командады. Эсибиздеди

кѳп болмай ол Премьер-лигага ѳтеме деп, стыковой оюнгага окъуна кыатышып турганын. Артыкыда ала ахырында кыабакъ эшикчлерибизни кыатында кѳп кыоркуулу кезиуде кыурагандыла. Бизни футболчуларыбыз а, не да этип, эсепни сакъларга кюрешгендиле. Хорламыбызга бек кыуанганма», - дегенди ол.

Оюнда бу футболчула ойнагандыла: «Спартак-Нальчик»: Цыган, Гарбуз, Суслов, Абазов, Овсиенко, Шаваев (Аверьянов, 65), Руа, Коронов, Чеботару (Буйтраго, 70), Медведев (Тлупов), Гошюков (Сирадзе, 63).

«Енисей»: Плотников, Качан, Никитин, Пятакопов, Марушак, Лайзанс, Лешонок (Рожков, 83),

Чемпионатны 7-чи турдан сора таблицасы

Команда	О.	Къ	Тб.	Х	Т.	О
1 Арсенал Т	7	5	2	0	18-5	17
2 Мордовия	7	5	0	2	14-8	15
3 Уфа	6	4	1	1	8-5	13
4 Газовик Ор	7	3	3	1	8-5	12
5 Химик Дз	6	3	3	0	5-2	12
6 Ротор	7	3	2	2	10-5	11
7 Алания	6	3	2	1	6-4	11
8 Шинник	7	3	2	2	7-8	11
9 Салют Бл	7	2	4	1	7-3	10
10 СКА-Энергия	7	2	3	2	5-8	9
11 Сибирь	7	2	2	3	8-9	8
12 Енисей	7	2	2	3	6-12	8
13 Балтика	6	2	2	2	6-6	8
14 Луч-Энергия	7	2	2	3	3-3	8
15 Спартак НЧ	6	1	3	2	3-6	6
16 Динамо СПб	7	1	2	4	4-9	5
17 Нефтехимик	6	0	2	4	4-9	2
18 Торпедо М	7	0	2	5	2-8	2
19Ангушт	6	0	1	5	1-10	1

Лебамба (Бущ, 63), Ситдиков (Пьянченко, 77), Иванов (Рыжов, 73), Галыш.

Сары карточкалары Коронов бла Абазов алгандыла.

Чемпионатда башха команда былай ойнагандыла: СКА-Энергия-Сибирь 2:1, Газовик-Динамо СПб 2:1, Ангушт - Ротор 0:2,

Уфа-Торпедо 1:0, Алания-Луч-Энергия 0:0, Нефтехимик-Салют 1:3, Химик-Арсенал 1:1, Шинник-Мордовия 3:0.

Келир оюнну «Спартак» 12-чи августда кеси майданында Калининградны «Балтикасы» бла бардырыкыды.

Х. АЗРЕТОВ.

Топалайчык

Кишев Аскерни бла Османланы Айшатны кызы Тасним.
Ала Берлинде жашайдыла.

Бипариу

Сорууланы тюзюнлей
министрге берликдиле

Быйылдан башлап халкыга власть органлада приём кырауу Битеуроссей кюнү бардырыллыкды. Кыралыбызны Президентини 2013 жылда 25-чи апрельден буйругуна тийишлиликте ол онекинчи декабрьде сагъат тогуздан ингирде сагъат алтыга дери боллукду.

КыМР-ни Уруну эм социальный айныгы министрствосунда приёму министр Тубейланы Альберт бардырыллыкды. Аны телефону – **8 800 200 66 07**. Ол кеп каналды, жаксызды. Дагыда аны орунбасары Раида Кушовага (**42 39 70**) эм министрствону тийишли бөлүмүнө башчысы Кючмезланы Фатиматха (**42 56 00**) сөлөширге онг барды.

Приём министрствону мекямында 404-чу, 313-чу 506-чы номерли кабинетледе кыраллыкды. Аны адреси: **Кешоков атлы орам, 100**. Андан сора да, **42-39-87** номерли телефон ыз ишлерикди. Суюгенле уа сорууларын Интернетде **mtsrbkr@inbox.ru** сайтта кыояллыкдыла.

Къарындаш байпампыкыла

«Кабардинканы» Абхазияга чакыргъандыла

Къабарты - Малкъарны «Кабардинка» академиялы кырал тепсеу ансамблин Абхазияга чакыргъандыла. Коллектив анда Гюржю бла уруш бошалганды 20- жыллык байрамга кыатышырыкды. Ол Сухумда 15-чи августда бардырыллыкды.

Ансамбль ары ахыр кере 22 жыл мындан алга баргъан эди. «Бусагъатда чакырыу кыагыт Абхазияны Культура министрствосундан келгенди. Ары «Кабардинканы» солистлери хазна кыалмай атларырыкдыла. Бу жолочулугубуз эки къарындаш республиканы араларында шүхүлкүнү айнытырга, бир бирибизни культурабыз бла жууугурак шагырей болурга себеплик этерикди», - дегенди ансамблны художестволу башчысы Игорь Атабиев.

АЙДАБОЛЛАНЫ Сафият,

КыМР-ни Культура министрствосуну пресс-службасы.

Ыйыктыга гороскоп

12-чи августдан 18-чи августха дери

Къочхарла. Ыйыкда кюч-кыаруугузу иги кесеги акыл ишге берилликди. Кёзлери кеп затлагы ачылыкдыла, эндиге дери болмагъан затланы юслеринден сагъышха кыаллыксыз. Аланы хаталарындан оппонентлери кыла бек кыаты даулашырыксыз, кеси оюмугузу кыруулай. Солуу кюнлени озгъан заманланы, ишлени эсге тюшюре ашырыксыз.

Танала. Ыйыкны ал кюнлеринде иште тири боллуксуз. Сиз бек иги оюулары сезимли этериксиз. Ишигизде тюрлениуле боллукдула, сиз ол тюрлениуледен кесигизге иги файда тюшюрлюксюз. Орта кюнде акылыгызда болмагъан ишле бла кюреширге тюшерикди. Байрым кюнде юйюрюксюз бла болсагыз игиди.

Эгизле. Ыйыкны ал жарымы айтырча жетишимли боллук туюлду. Эштада, сизге ишни тири бардырырга тюшерик болур, бу иште сынауугуз да болмай тургъанлай. Сах болугуз. Орта кюнден сора кезиу иги боллукду, артыкда кюч-кыарулары, айтханлары жашауда бардырылгъан адамла бла тюбеширге, сөлөширге да.

Айырычабакыла. Баш эм геюрге кюнледе не ууак затлагы да эс буруу ишлеги. Ол сизге болмачы затладан кытулурга болушхандан сора да, болгъан проблемаланы кетерича тап оуо этерге да болушуркду. Орта кюнден ары уа жетишимли кезиу башларырыкды. Сиз ол кезиуде усталыгыгызы толу кёргюзтюрюксюз эм алай бла оуочуладан да ыразылык аллыксыз.

Асланла. Ыйык кысыха болжаллы проектлени жашауда бардырырга бек тап кезиуду - ала сизге иги файда тюшюрюрге боллукдула. Орта эм байрым кюнде стратегиялы планла жарашдырырга эм магъаналы ишлени сюереге жарауу кюнледиле. Солуу кюнге уа планла сала да кюрешмеги. Ол кюнлени игилик бла ётюрюр ючюн алгъадан оуом этерге керек эди.

Кызыла. Баш кюнден тири узалыгыз ишге! Геюрге эм бараз кюнледе ачылыкны кыолга алыгыз: сиз кыатыгыздагыланы иги ангыларыксыз, алагы болушук да аталлыксыз. Ыйыкны экинчи жарымында жашуу болуугузну, ишигизни да тюрлендире кёллю боллуксуз. Алга иги сагъыш этигиз ансы - чогыж болурсуз.

Базманла. Ыйык, геюрге кюнню эсге алмасах, бек иги болурга ушайды. Артыкда солуга эм эрикенигизни кетерирге. Алай эсе да, ишни уа унутмагыз. Унутсагыз, уллу ырысхандан кыруу кыалырга боллуксуз. Солуу да чеги болады - хар затныча. Аны унутмагыз.

Акырапла. Ыйыкны ал кюнлеринде жашауугузда, ишигизде да иги жанына тюрлениуле боллукдула дерчады - жулдзула да алай айтадыла. Орта кюнде коллегаларыгызга эм партнёрларыгызга эс буругуз - ала сизге керек боллукдула - иште да, жашауугузда да. Орта эм байрым кюнде не кыйын ишни да тамам этерге жарауу кюнледиле. Сизни уа жартылай тургъан ишлери кызы аз туюлдуле.

Садакчыла. Ыйыкда кеси ишлери кызы кеп боллукдула. Артха кыарап, игисин, аманын да айырыгыз, мындан ары барлык жолугузну, этерик ишигизни белгилегиз, план салыгыз. Алай этмей, кеп ишге бирден узалыгыгызырыкыла элтген жол боллукду. Андан а кыйналып, уллу кыоранчла этип болмаса, чыггаллык туюлсуз.

Текемююле. Сиз иште кыйналмай кётюраллыксыз намысыгызыны: этген ишигиз ол чекге жетдирикди коллегаларыгызыны, оуочуланы алларында да. Иште ууак затланы да унутмагыз. Уллу ишле ууак затладан кыуаладыла. Ишден бош заманыгызыны юйюрюксюз, жууукларыгыз бла ашырыгыз.

Суукыла. Сизни онугуз барды ахыр кезиуде алгъан иш сынауугузну, билмигизни, усталыгыгызыны да толу хайырларырга. Геюрге эм бараз кюнле сөлөшюлеге жарауу кюнледиле: сиз оюмугузу иги ангылаталлыксыз, кыатыгыздагыланы кесигиз жанлы да аталлыксыз. Ыйыкны ахырында сиз кеси сейрилеригизни кююп, кыатыгыздагыла болушурга кюрешириксиз. Былайда чекден озмасагыз игиди.

Чабакыла. Баш эм геюрге кюнле - жетишимли кюнледиле, ол кюнледе тамам этерге кюрешигиз бек магъаналы ишлени. Орта эм байрым кюнледе иште даулаша болурга боллукдула. Алагы кыатышмагыз. Солуу кюнледе романтикалы тюбешюлеригиз боллукдула.

УЧРЕДИТЕЛЬЦЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор
АТТАЛАНЫ Жамал

РЕДКОЛЛЕГИЯ:

БЕППАЙЛАНЫ Муталип
(баш редактору орунбасары),
КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан (баш
редактору орунбасары), ТЕ-
КУЛАНЫ Хауа, ТОКУМАЛАНЫ
Хусейн, ТОКЪЛУЛАНЫ
Борис (жууаплы секретарь).

ТЕЛЕФОНЛА:

Редактору приёмный - **42-63-01**. Баш редактору орунбасарлары -
42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - **42-66-85**.
Секретариат - **40-93-62**. Корректорла - **42-63-52**.

Газет Басманы эм асламлы информацияны эркиндиклерин кыруулау
жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 1994 жылда 14-чу
июнда регистрация этилгенди.

Регистрация номер — **Н—0066**. Индекс - **51532**

Газетни басмага КыМР-ни Асламлы информация органла,
жамауат эма дин организация жаны бла министрствосуну
компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет «Тетраграф» ООО-ну
типографиясында басмаланганды.
Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 33

Номерге графикте кере
19.00 сагъатда кыол салынады.
20.00 сагъатда кыол салынганды

ГАЗЕТНИ НОМЕРИН
ЧЫГЪАРГЪАНЛА:

Османланы Хыйса - дежурный
редактор; Кетенчиланы Зульфия -
жууаплы секретарыны орунбасары;
Акушуланы Феруза (**1, 2, 3, 4, 5, 6, 7,**
8-чи бетле), Зезаланы Лида (**7, 8, 9, 10,**
11, 12-чи бетле) - корректорла.

Тиражы **2660** экз. Заказ № **2024**

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ
ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар,
Ленин атлы проспект, **5**
электронный почтасы:
elbor_50@mail.ru